

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/160/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120010882
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3120010882.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Beáty Javorkovej a JUDr. Mariána Dunčka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 24. novembra 2020 prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín v trestnej veci odsúdeného

W. O.,

nar. XX.XX.XXXX v Z., trvale bytom B., I. XXX/X, t. č. vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom,

ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 1Pp/158/2020 zo dňa 28.10.2020 a takto

rozhodol:

I.

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

II.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Tr. zák. a § 415 ods. 1 Tr. por. sa návrh odsúdeného W. O. o podmienéne prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 0T/70/2017 zo dňa 18.06.2017 v spojení s uznesením Okresného súdu Prievidza sp. zn. 0T/70/2017 zo dňa 14.10.2019 a rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 3T/6/2019 zo dňa 16.07.2019 v spojení s uznesením Okresného súdu Prievidza sp. zn. 3T/6/2019 zo dňa 03.06.2020 zamietá.

odôvodnenie:

Trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 0T/70/2017 zo dňa 18.06.2017 bol W. O. odsúdený pre prečin útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 1 rok s podmienéčným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky.

Uznesením Okresného súdu Prievidza sp. zn. 0T/70/2017 zo dňa 14.10.2019 bolo vyslovené jeho neosvedčenie sa v tejto skúšobnej dobe a bol mu nariadený výkon trestu odňatia slobody vo výmere 1 rok so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 3T/6/2019 zo dňa 16.07.2019 bol W. O. odsúdený pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zák. k trestu domáceho väzenia vo výmere 6 mesiacov. Odsúdenému bola uložená povinnosť po dobu výkonu trestu domáceho väzenia zdržiavať sa vo svojom obydli - na adrese trvalého bydliska vrátane k nemu prináležiacich vonkajších priestorov nepretržite 24 hodín, viesť riadny život, podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami osobitným identifikačným zariadením a zariadením na kontrolu prítomností v určenom čase a na určenom mieste, ako aj povinnosť

podrobiť sa tejto kontrole. Po dobu výkonu trestu domáceho väzenia mu bolo umožnené opustiť svoje obydlie len po predchádzajúcom súhlase probačného a mediačného úradníka a len z naliehavého dôvodu a na nevyhnutne potrebný čas, na výkon uloženého ochranného protitoxikomanického liečenia a návštev denného stacionáru Nemocnice s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach na nevyhnutný čas stanovený ošetrojúcim lekárom.

Uznesením Okresného súdu Prievidza sp. zn. 3T/6/2019 zo dňa 03.06.2020 bol nevykonaný zvyšok trestu domáceho väzenia premenený na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 101 dní, na výkon ktorého bol odsúdený zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol odsúdený W. O. podľa § 415 ods. 1 Tr. por. a § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. podmienčne prepustený z výkonu vyššie uvedených trestov. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zák. mu bola určená skúšobná doba v trvaní 12 mesiacov. Súčasne bol nad ním nariadený probačný dohľad v trvaní 12 mesiacov a ustanovené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok v skúšobnej dobe a povinnosť spočívajúca v príkaze v skúšobnej dobe sa zamestnať alebo sa preukázateľne o zamestnanie uchádzať.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote prokurátor sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia. V písomných dôvodoch tejto sťažnosti prokurátor uviedol, že jej dôvodom je absencia materiálnej podmienky pre podmienčné prepustenie spočívajúca v zákonnej požiadavke vedenia riadneho života v budúcnosti. Súd prvého stupňa nedostatočne vyhodnotil tieto rizikové faktory u odsúdeného, keď mu bol ako prvý uložený podmienčný trest odňatia slobody, počas plynutia skúšobnej doby ktorého mal dostatok možností preukázať zmenu svojho správania. To ale nevyužil, a preto došlo následne k nariadeniu výkonu tohto trestu. Poukázala tiež na to, že odsúdený má len čiastočne kritický postoj k trestnej činnosti a len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienčné prepustenie. Preto nie je možné u odsúdeného dôvodne predpokladať, že v budúcnosti povedie riadny život. Navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a návrh odsúdeného o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietnuť.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré týmto výrokom predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná, pretože súd prvého stupňa sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami dôležitými pre svoje rozhodnutie.

Krajský súd v prvom rade konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmienčné prepustenie.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že tento sa dôsledne zaoberal zákonnými podmienkami pre podmienčné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. Možno prisvedčiť jeho názoru, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku z pohľadu dĺžky doteraz vykonaného trestu odňatia slobody (súčtu pomerných častí oboch uložených trestov odňatia slobody).

Krajský súd sa ale nestotožnil s ďalšími závermi súdu prvého stupňa, že u odsúdeného boli splnené obidve materiálne podmienky na podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v podobe polepšenia sa a očakávania vedenia riadneho života.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného primárne rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmienčného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu,

teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonnodarca neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať na jeho polepšenie. Aby bolo možné zodpovedne posúdiť, či odsúdený preukázal polepšenie, je nevyhnutné napríklad poznať, čo bolo u neho príčinou páchania trestnej činnosti.

V hodnotení ústavu na výkon trestu sa uvádza, že odsúdený je aktuálne len čiastočne kritický k spáchanej trestnej činnosti. Krajský súd k tomuto uvádza, že takýto postoj nemôže byť prejavom polepšenia, keď si odsúdený svoje negatívne konanie a jeho dôsledky ani po vykonaní väčšej časti uloženého trestu odňatia slobody dostatočne neuvedomuje (nepripúšťa). Zároveň si odsúdený počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody nevytvoril ani podmienky na uloženie čo i len jednej disciplinárnej odmeny. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by tento po podmiennečnom prepustení viedol riadny život. Jeho čiastočne kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti takýto záver totiž spochybňuje.

Krajský súd pripomína, že zmyslom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

Krajský súd považuje nápravu odsúdeného za podstatne sťaženú napriek tomu, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát a vykonáva tresty nariadené (premenené) v rámci dvoch jeho doterajších odsúdení, v rámci ktorých mu boli uložené alternatívne tresty.

Odsúdený sa dopustil úmyselného prečinu (útoku na verejného činiteľa), za čo mu bol uložený podmiennečný trest odňatia slobody. V jeho skúšobnej dobe sa však dopustil ďalšieho úmyselného prečinu (krádeže), za čo mu bol tiež uložený trest odňatia slobody, ktorý ešte nebol spojený s jeho výkonom, ale „alternatívny“ trest domáceho väzenia. Bola mu tak daná v podstate už „druhá šanca“ preukázať, že výkon trestu odňatia slobody u neho nie je potrebný a svoj účel splní aj trest nespojený s odňatím slobody. Odsúdený však ani túto šancu vôbec nevyužil, pretože ako to vyplynulo zo správ od probačného a mediačného úradníka, ktoré si krajský súd vyžiadal pre svoje rozhodnutie, k výkonu trestu domáceho väzenia pristupoval nezodpovedne, pretože opakovane porušil stanovené podmienky. Na výkon tohto trestu nastúpil dňa 12.09.2019, avšak už o necelý mesiac (prvýkrát dňa 05.10.2019) boli u neho zaznamenané porušenia, ktoré sa v ďalšom období neustále opakovali - odsúdený odchádzal z miesta výkonu trestu domáceho väzenia počas zákazu vychádzania (počas dňa 11.11.2019 dokonca 7-krát).

Aj preto sa krajský súd stotožňuje so záverom uvedeným v hodnotení ústavu, že u odsúdeného je stredné riziko sociálneho zlyhania a jeho resocializačná prognóza je menej priaznivá. Takisto nepriaznivo vyznieva vyhodnotenie emocionálnej stability a mentálnej úrovne odsúdeného v rámci hodnotenia rizika

sociálneho zlyhania - resocializačná prognóza, za ktoré dostal od ústavu po jednom negatívnom bode - spolu ich mal odsúdený až 11 (prítom do 5 bodov ide o nízke riziko, do 11 bodov o stredné riziko, od 12 bodov ide o vysoké riziko).

Predchádzajúci spôsob života odsúdeného a priebeh výkonu trestu odňatia slobody tak podľa názoru krajského súdu nedávajú dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie sa už nebude opakovať. Aj preto sa javí riziko jeho recidívy podľa názoru krajského súdu ako veľmi pravdepodobné. Ani ústav na výkon trestu neodporučil podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, a to aj z dôvodov uvedených už vyššie.

Účelom trestu je aj ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu nariadených (premenených) trestov odňatia slobody, aby ich ďalej vykonával tak, ako to navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, keď odsúdený nespĺňal dve z troch zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.